



БРАТА МИЛАДИНОВИ

Въ градъ Струга дек' буйно Дринъ течить
И въ езеро златъ пѣсокъ влѣчить.

Родното мѣсто на Брата Миладинови е гр. Струга.

По-големиятъ братъ се казва Димитъръ, а по-малкиятъ — Константинъ. Димитъръ е роденъ въ 1810 година, Константинъ въ 1830 година, три месеци следъ смъртта на баща си. Димитъръ се е училъ отначало при игумена на манастиря „Св. Наумъ“, следъ това въ Охридското училище и най-после въ гръцката гимназия въ Янина. Въ 1839 г. завършилъ ученето си и станалъ учителъ въ Охридъ. По това време при него е дошелъ единъ руски ученъ, В. И. Григоровичъ. Той обичалъ българитѣ и българскитѣ народни пѣсни и затова накаралъ Дим. Миладиновъ да пише и учи децата на български езикъ, а не на гръцки. Помогилъ го сѣщо да напише и българска граматика. Отъ тогава Димитъръ още повече обикналъ народа си. Децата и възрастни той училъ на българско четмо и писмо, а въ църквитѣ прасалъ молитви сѣщо на българско-стружко наречие. Така той започналъ своята работа — да учи и просвѣщава народа и да се бори за български свещеници и български черковни книги.

Майката на Брата Миладинови знаела много български приказки. Подтикнатъ отъ руския ученъ, Димитъръ започналъ да ги записва отъ майка си, а после, заедно съ по-малкия си братъ Константинъ, обикаляли изъ Македония да събиратъ и записватъ хубавитѣ български пѣсни.

Димитъръ е ходилъ изъ Босна, Австрия и Сърбия, учителствувалъ е въ Прилепъ и Кукушъ, отдето почналъ усилената борба противъ гръцкитѣ полове Колкото българското население навредъ изъ Македония обичало Димитра, толкова пъкъ гръцитѣ го мразѣли, защото се е борилъ противъ тѣхъ и гръцката патриаршия въ Цариградъ. Тѣй като не можели да се борятъ съ него открито, тѣ го наклеветили предъ турцитѣ, че е билъ „царски душманинъ“.

Турцитѣ ги послушали и затворили Димитра въ Цариградския затворъ.

Константинъ Миладиновъ се е училъ отначало при баща си Димитра. Следъ това училъ въ Янина. Учителствувалъ е малко и следъ това билъ изпратенъ да учи висша наука въ Атина, столицата на Гърция. Три години е училъ Константинъ въ Атина. Следъ като се е върналъ при брата си, двамата почнали упорито да работятъ за просвѣщението на свитѣ поробени брата.

Най-големата му мечта била да напечата събранитѣ съ брата му народни пѣсни. Въ 1856 г. Константинъ отишелъ да продължи ученето си въ Одеса. Най-после намѣрилъ се единъ голѣмъ приятелъ на българитѣ, нѣмскиятъ владика Шросмайеръ. Той живѣлъ въ Виена. Константинъ му писалъ отъ Одеса и го молѣлъ да му помогне и отпечата сборника отъ народни пѣсни. Шросмайеръ се съгласилъ на драго сърдце и го псвикалъ при себе си въ Виена (столица на Австрия). Той одържалъ обещанието си — напечаталъ голѣмия сборникъ на двамата брата. Изпълненъ съ голѣма радостъ, Константинъ тръгналъ да се върне въ Македония. На пътъ той се отбилъ въ Бѣлградъ при голѣмия български революционеръ Г. Раковски. Отъ него се научилъ за затварянето на брата му Димитра. Тогава побързалъ да отиде въ Цариградъ. Въ 1861 г. той пристигналъ тамъ и потърсилъ брата си. Но вмѣсто да го освободи, гръцитѣ затворили и него.

Влажнитѣ тъмници разклатили здравето на двамата брата и тѣ заболѣли отъ тифъ. Тогава ги събрали и заедно умрѣли презъ 1862 година.

Тѣхното дѣло е живо. Сборникътъ отъ народни пѣсни ще остане вѣченъ паметникъ за тѣхното безсмъртно име, за да напомня на всички, че въ свободна, вече Македония живѣе и бие българско сърдце.

Никола Никитовъ



Маршъ **ВАКАНЦИЯ** В. П. Нешевъ

1. Свърши учебната година суро-ци, пѣсни и и-гри.

На всѣки, който е преминалъ, очи-тѣ свѣтятъ катъ и-скри.

Сега ще тичае въ полето,
ще виемъ китки и вѣнци;
край насъ пъкъ Бѣлка и телето
ще дрънкатъ медени звънци.

Когато слънцето нагрѣе
водитѣ бистри въ Синий виръ,
какъ волно всѣки ще се смѣе
и ще се гмуркаме безспиръ.

По жътва, изъ полята плодни,
ще правимъ снопи и кръстци.
Въвъ работа, игри и пѣсни
Ще минемъ съ радостъ свѣтли дни!
Радка Станимирова

Паякътъ и копринениятъ червей

— Ахъ, колко си бавенъ! — рече паякътъ на копринения червей. — Душата ми излиза като те гледамъ какъ точишъ твоята жичка. Докато ти направишъ единъ пашкулъ, азъ ще покрия цѣлата стена съ паяжина.

— Вѣрно, е, че азъ точа полета моята жичка, — отвърна копринениятъ червей, но на-

родната поговорка казва, че бързата кучка слѣпи ги ражда! Твоята паяжина може да бѣде скъсана отъ всѣка голѣма муха, докато моята жичка е яка като тель. Пъкъ и да ти кажа ли — твоятъ трудъ никому не донася полза, а моята коприна облича милиони хора.



Къжъ отъ Рила, близу до Чамъ кория, където се намира най-модерното наше планинско лѣтовиче

НАШИ СЪТРУДНИЦИ



Асенъ Босевъ

Роденъ е на 22 ноември 1913 година въ с. Руска-Бѣла, врачанско. Билъ е нѣколко години народенъ учител. Сега живѣе и работи въ София.

Асенъ Босевъ е единъ отъ най-младитѣ и талантливи наши поети, който е посветилъ творчеството си предимно на малкитѣ, за които пише съ голѣма любовъ. Издалъ е досега една книга: „Радостенъ животъ“, поеми за деца и юноши. Сътрудникъ е на почти всички вестници и списания за деца и юноши.

Той е сега единъ отъ редакторитѣ на в. „Въздържателче“, а така сѣщо и постояненъ сътрудникъ на в. „Славейче“.

И както желаете да правятъ човѣцитѣ на васъ, така и вие правете на тѣхъ.

Бѣдете милосърдни, както и Отецъ вашъ е милосърдъ. Давайте и ще ви се дава.

Исусъ



ВЕСЕЛИТѢ ПИНГВИНИ
скулптура отъ Пандо Киселинчевъ

посрещнешъ Пелашка, — викаше тя и вретеното съ жълтата копринена жица все още бръмчеше въ здравитѣ ѝ ржце.

Пелашка, нашата любима крава Пелашка! . . . По-скоро да я посрещна при „Мечкината скала“. И съ нѣколко скока по стълбата, азъ се намѣрихъ въ двора, презъ който профучахъ къмъ улицата съ пълна пара. Тичахъ напредъ, радостенъ и щастливъ, всрѣдъ толкова щастливци въ тази омайна вечеръ безъ да зная защо. А насреща ми вече нѣкой отъ моитѣ връстници бѣха подкарали къмъ домоветѣ си тѣхнитѣ крави. И желание-то ми да тичамъ изведнажъ ме напусна. Надолу, по кривата улочка, затърсихъ съ очи Пелашка. Ето отъ тамъ се задаваше една оживена група, на която радостния глъчъ, грабна напълно моето внимание. Поехъ си дъхъ и вторахъ погледъ . . . Едвамъ що не извикахъ отъ радостъ. Пелашка се бѣше отделила. Но кой е очаквалъ това събитие да стане презъ тази пролѣтна вечеръ!

мѣтналъ новороденото на раменетѣ си, леко превитъ отъ тежестта, да пристѣпва съ самоувѣреностъ на древенъ, излѣзълъ изъ приказкитѣ пастиръ. Следъ него Пелашка вървѣше неспокойно и мучеше. Познахъ пълнтия ѝ гласъ и радостта, която трептѣше въ него. Тогава припахъ назадъ и още не стигналъ високитѣ ни пѣтни порти, дето майка съ махленкитѣ водѣха обичайния си разговоръ, завикахъ разпалено:

— Имаме си радост! . . .
Имаме си радост! . . . Мамо! . . .
Мама се надигна всрѣдъ групата жени и рече просто:

— Хе, да ни е честито! . . .
Азъ очаквахъ тази радост! . . .
Женитѣ се изсмѣха, а тя забърза по двора, запали фенера и се отправи къмъ обора. А азъ се суетѣхъ край нея и мѣсто не можехъ да си намѣря отъ радостъ.

— На, дръжъ! — каза тя и ми подаде фенера, а сама загрѣсти отъ сѣното и го метна край яслитѣ. Това повтори и потрети докато приготви едно легло за новороденото телце. А азъ вече си представяхъ колко миличко и сладко ще да

е то. Съ какво вълнение още отъ този моментъ го заобичахъ! . . .

Въ двора се чу шумъ. Радостна процесия отъ махленски деца се втурнаха къмъ обора. Следъ тѣхъ крачеше говедаря Али, запхтѣнъ и изморенъ, следванъ отъ Пелашка, която бѣше вдигнала глава и подушваше рожбата си. Тя все така радостно продължаваше да мучи, сякаш искаше да предаде своята майчина радост на всички ни . . .

Митко, единъ отъ моитѣ другари, съ когото най-малко се погаждахме, се приближи до насъ и каза:

— Честито, стрино Диневице! . . . Но смуги се и съ неловкостъ почеса тила си. Другитѣ деца издумаха на единъ гласъ:

— Имате си теленце . . .
Мама втична въ омърсената ржка на Митко една бѣла монета.

— На, — рече тя, — задето ти пръвъ събщи за радостта.

Младиятъ турчинъ Али, градскиятъ говедаръ, съ плоското азиатско лице и месе-

ститѣ устни, въ това време положи малкото теле върху насланото сѣно и се отдрѣгна назадъ, като бършеше лицето си съ ржкавъ. Пелашка се доближи до рожбата си и безъ да се смущава отъ насъ, зализа съ езикъ все още влажната кадифена козина, а нѣжното тѣло на малкото потрѣпна отъ топлинѣтѣ майчини милувки.

Мама не забрави да наглади съ пари и Али. Той ги стисна въ ржката си, поблагодари и като се поклони, отиде си съ хилена. Децата едно следъ друго се бѣха измъкнали отъ обора. Ние сега бѣхме останали сами съ мама. Тя помилва теленцето и азъ на свой редъ прокарахъ ржка по кадифения му грѣбъ. То ни гледаше равнодушно съ своитѣ влажни очи и свиваше бѣлото си чело, като че ли тежки мисли го занимаваха.

— Вижъ колко е миличко, мамо! А бѣлото му чело прилича на новогодишенъ снѣгъ!

Тази вечеръ бѣше веселъ цѣлнятъ ни домъ. Мама се бѣ разшѣтала и отъ лицето ѝ струеше благостъ. Когато чухъ стѣпкитѣ на татко, по-

бързахъ да му довъря радостта, за да получа и азъ подаръкъ.

На другата утринъ мама стана рано и омеси сладка погача за говедаря Али, а азъ едва дочакахъ да съмне, станяхъ и изтичахъ долу при Пелашка, за да погала пакъ пролѣтната ни радостъ. Теленцето се бѣше свило на кравай, а майка му Пелашка, бѣдше зорко надъ него.

Тогава мама излѣзе съ котлето, оми вимето на Пелашка и зацѣрка топлинѣтѣ струйки на млѣкото въ празния сѣдъ . . .

После пъкъ накара малкото да се изправи на тѣнкитѣ си крачета и го замоли да налага топлото виме. Пелашка дѣвчеше щастлива сухото сѣно и гледаше подъ око какъ мама изнася вѣнка пълния котелъ съ млѣко. И когато азъ потърсихъ да пийна отъ топлото млѣко, мама ми каза съ чувството:

— За насъ е достатъчна радостта. Първото млѣко ще занесешъ на Тинкината майка. Тя е болна вече отъ три недѣли.

Христо Стойковъ